

Strojové vidění a fyzikální podstata

Strojové vidění a zpracování obrazu (BI-SVZ)

Strojové vidění

- Průmyslové systémy
- Automatizace
- Zpracování obrazu
- Kamery a senzory

Strojové vidění – cíle

- Nahrazení subjektivního posouzení
- Vyšší úroveň automatizace
- Kontrola kvality
- Kompletační linky
- Bezpečnost osob
- Identifikace vozidel

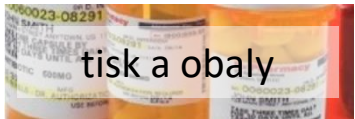
Obory strojového vidění

Výrobní průmysl

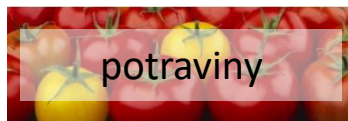
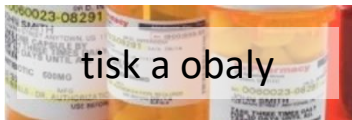
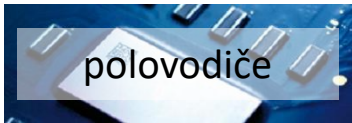
Obory strojového vidění

Výrobní průmysl

Obory strojového vidění

Výrobní průmysl

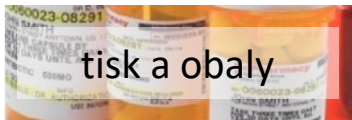
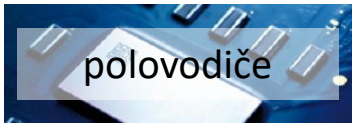

Doprava

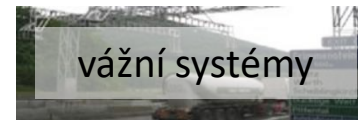

Obory strojového vidění

Výrobní průmysl

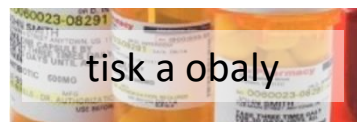
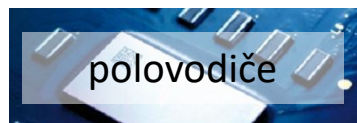

Doprava

Obory strojového vidění

Výrobní průmysl

Doprava

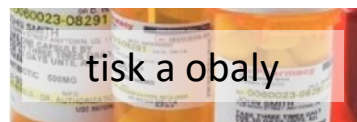
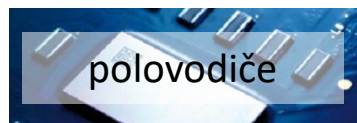

Bezpečnost

Obory strojového vidění

Výrobní průmysl

Doprava

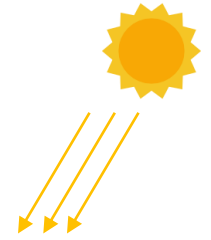

Bezpečnost

Vznik obrazu

zdroj energie / osvětlení

Vznik obrazu

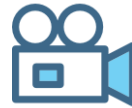
zdroj energie / osvětlení

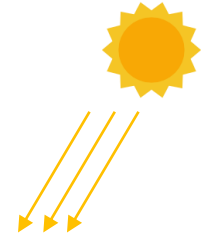
reálný obraz

Vznik obrazu

zobrazovací systém

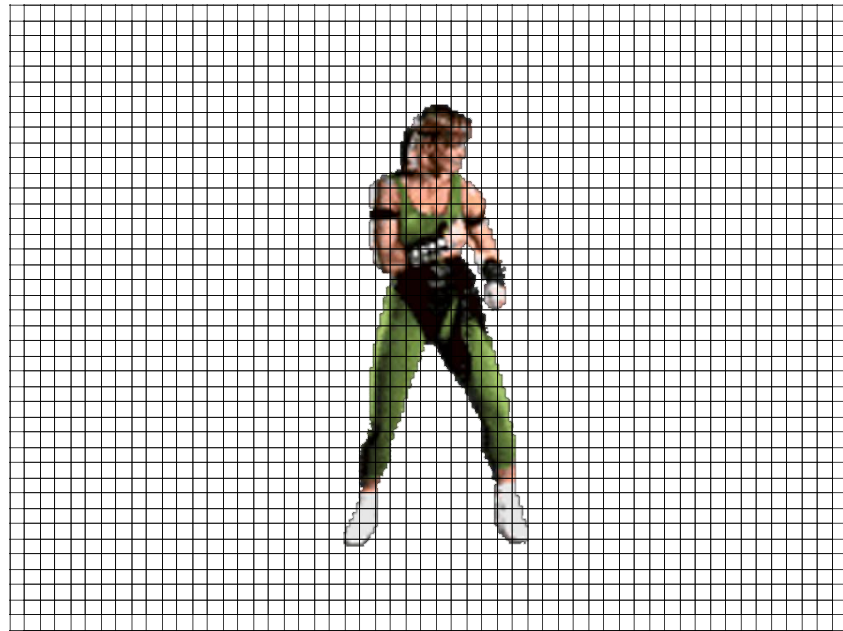

zdroj energie / osvětlení

reálný obraz

Vznik obrazu

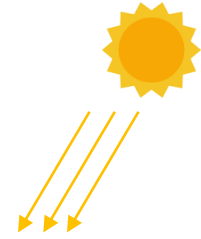
výstup / digitální obraz

zobrazovací systém

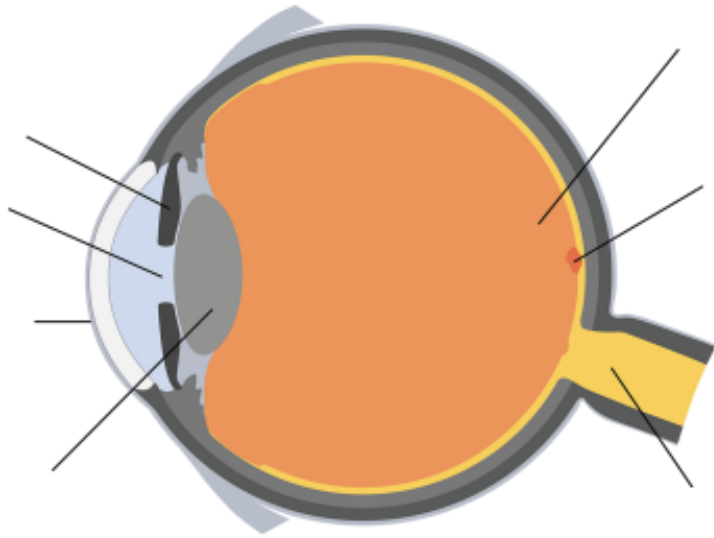

reálný obraz

zdroj energie / osvětlení

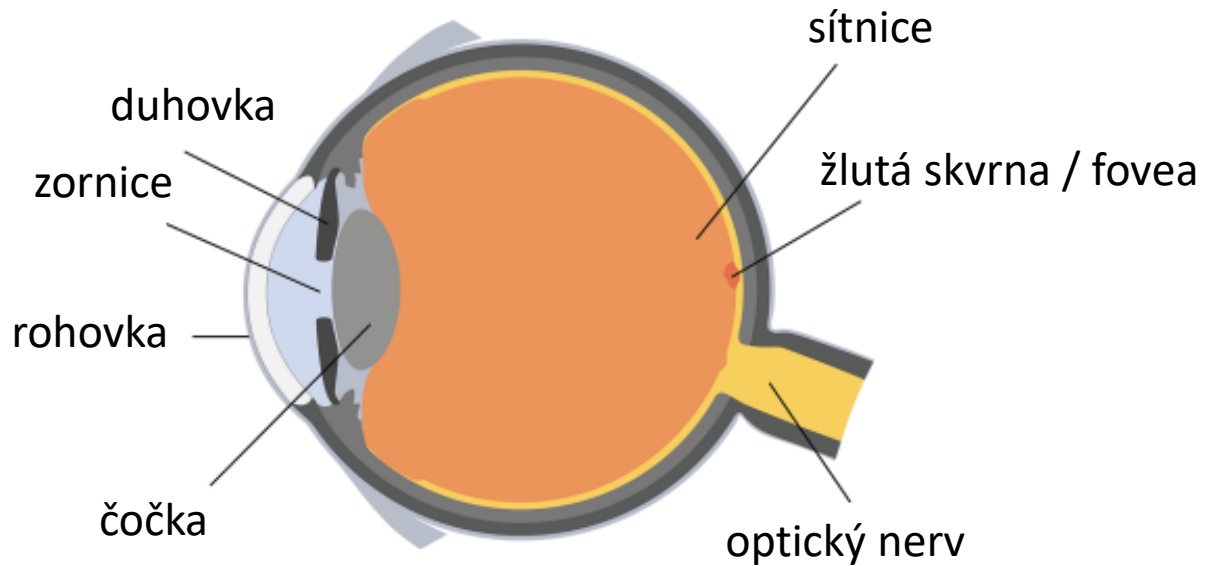

Optická soustava – lidské oko

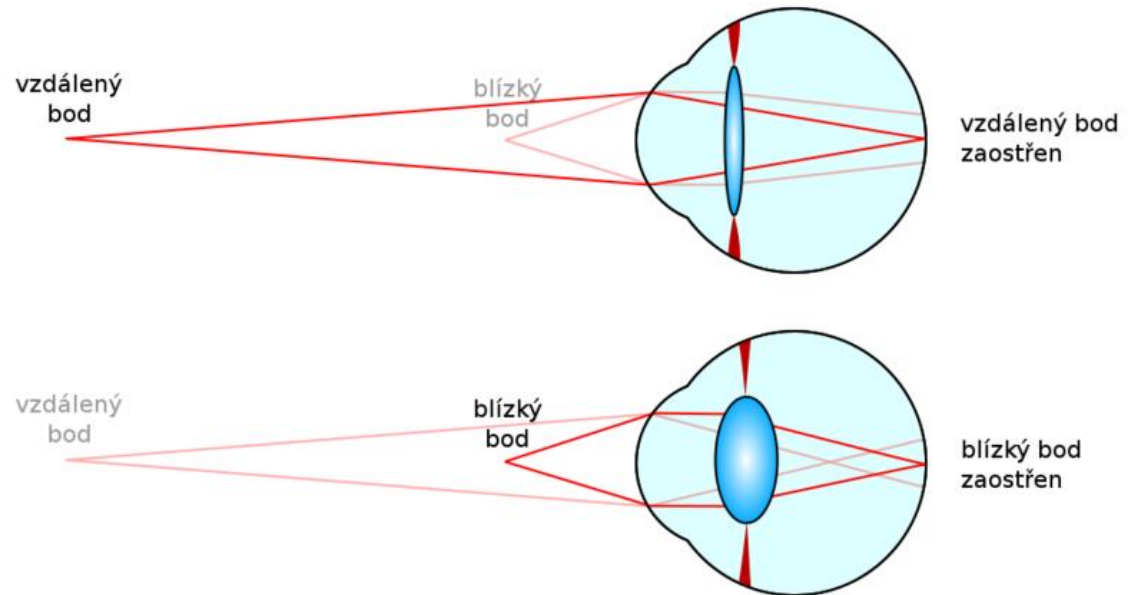
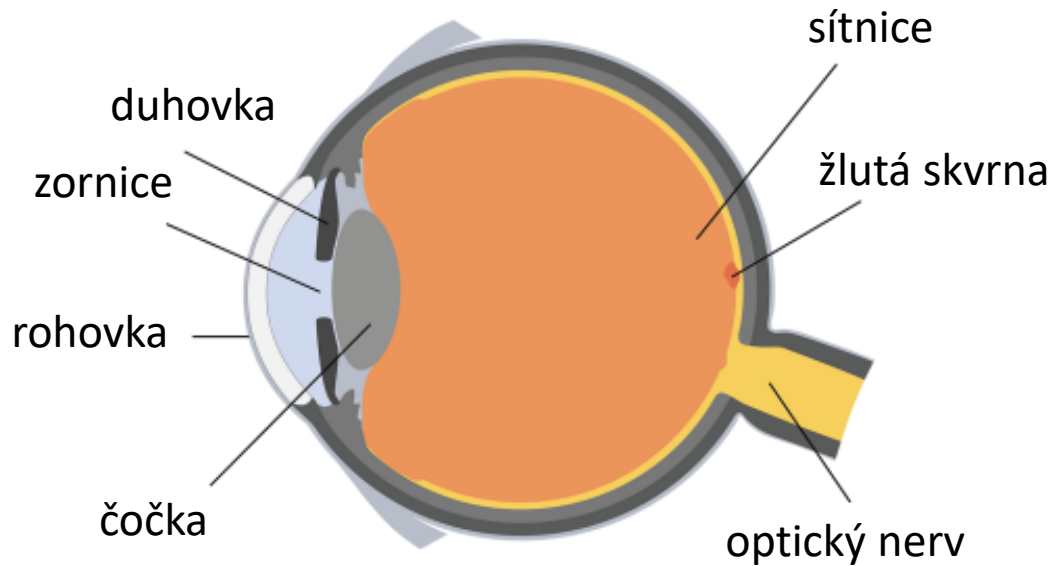
Fyziologie oka, https://is.muni.cz/www/345402/66012191/Fyziologie_oka.pdf

Optická soustava – lidské oko

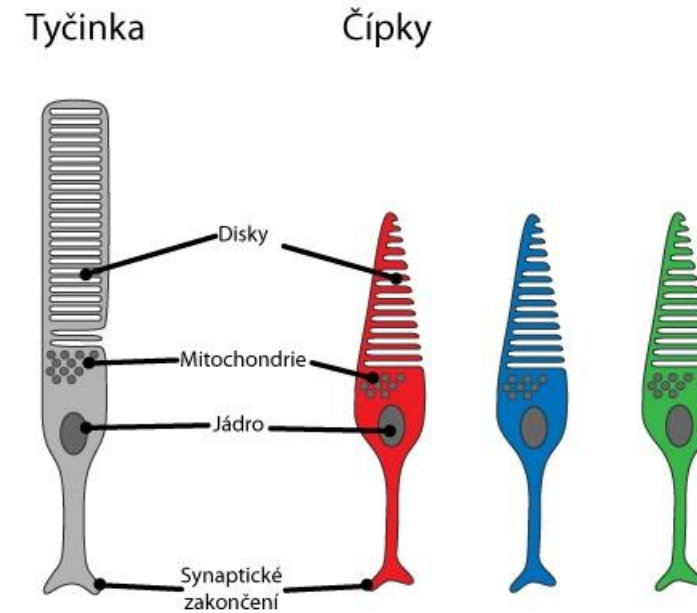
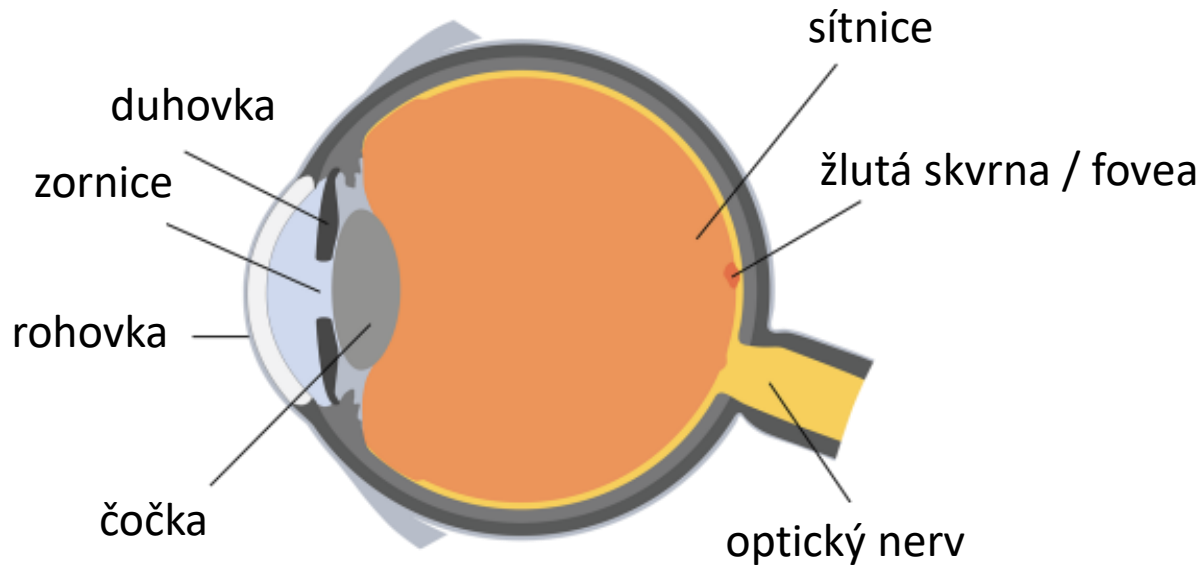

slepá skvrna ?

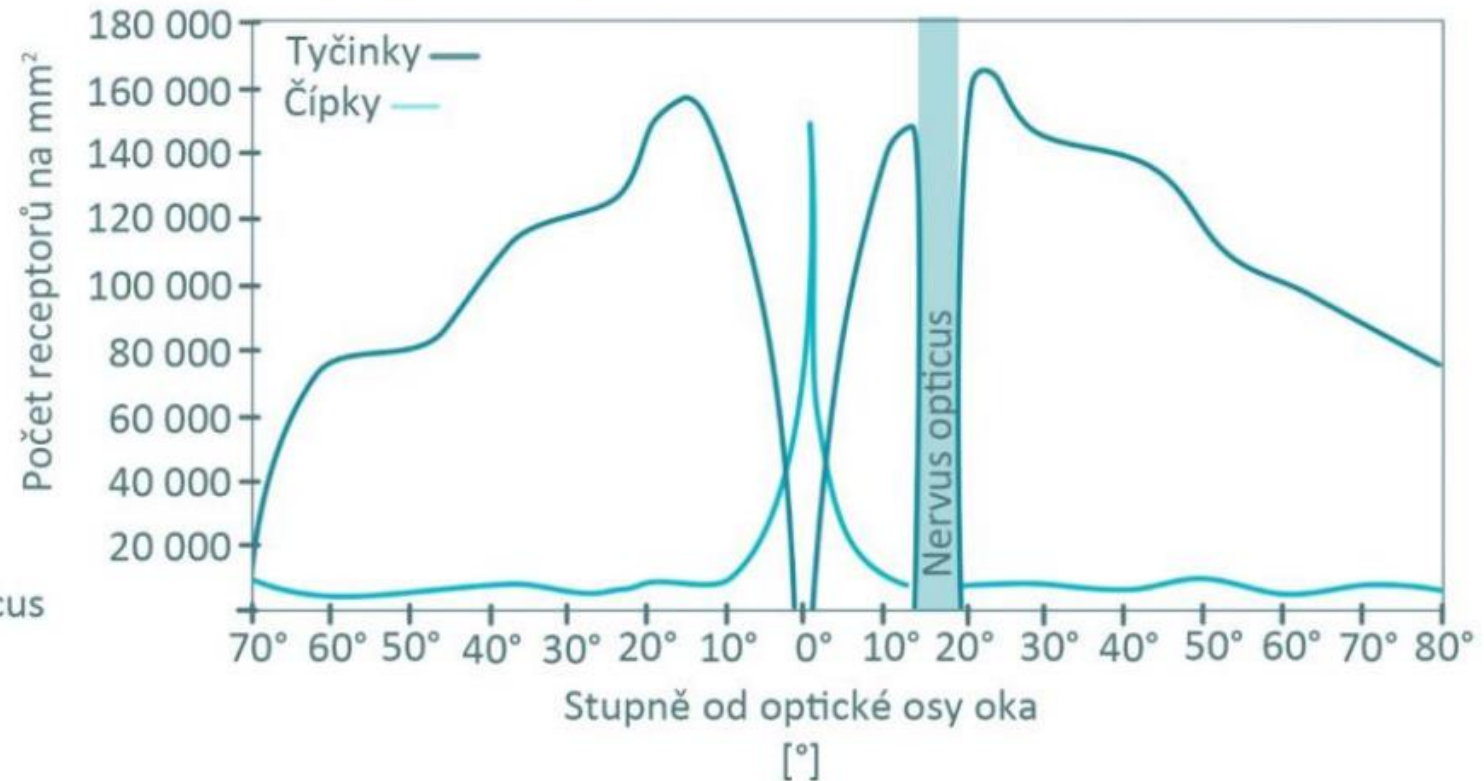
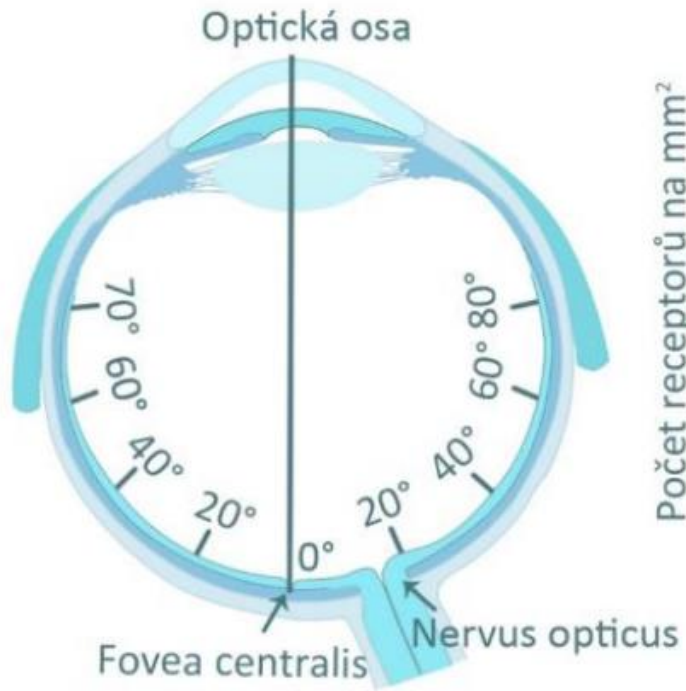
Optická soustava – ostření

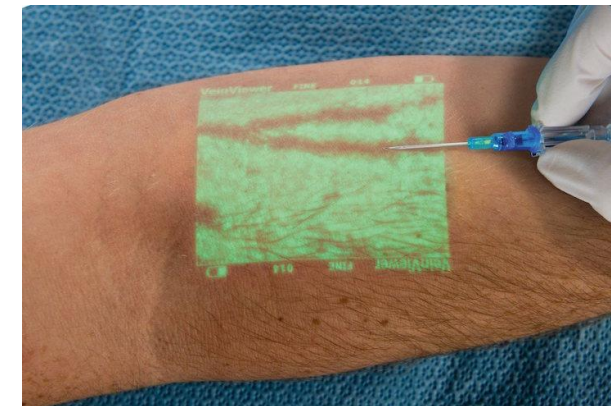
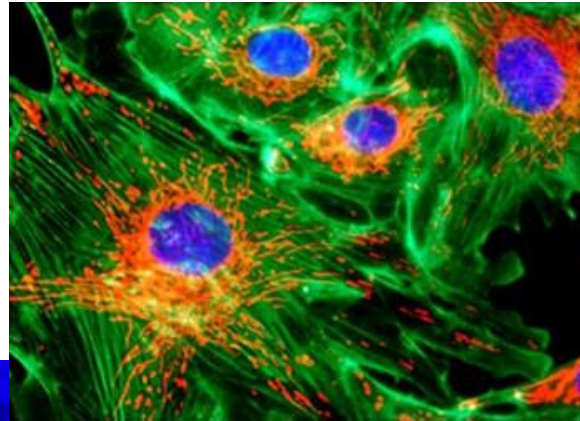
Optická soustava – senzory

Optická soustava – senzory

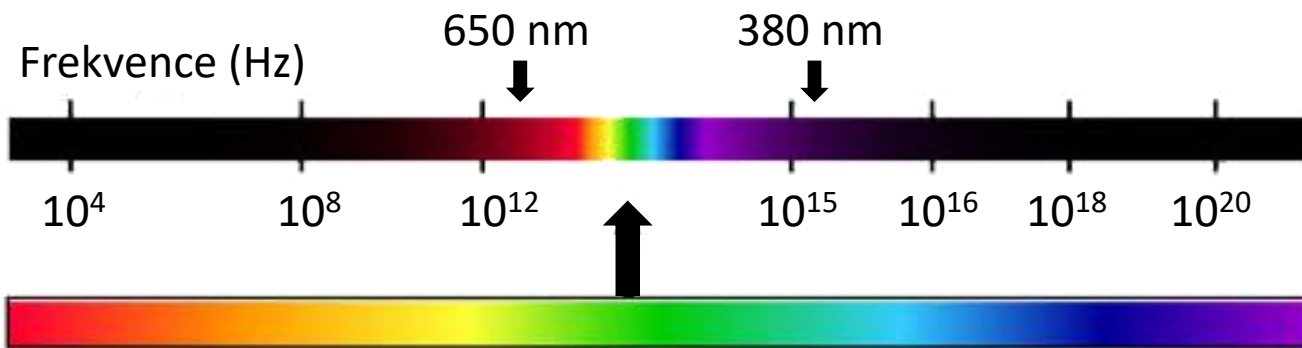
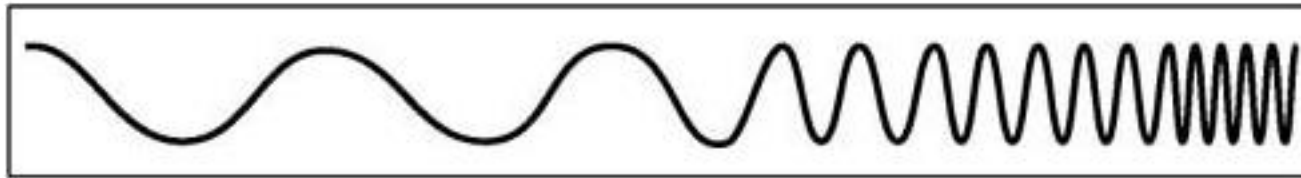
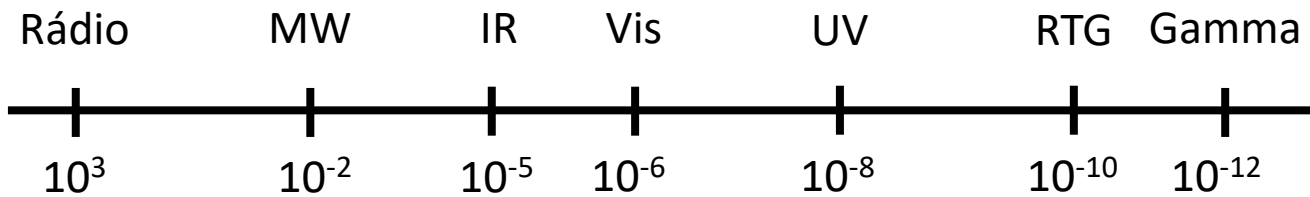

Elektromagnetické spektrum

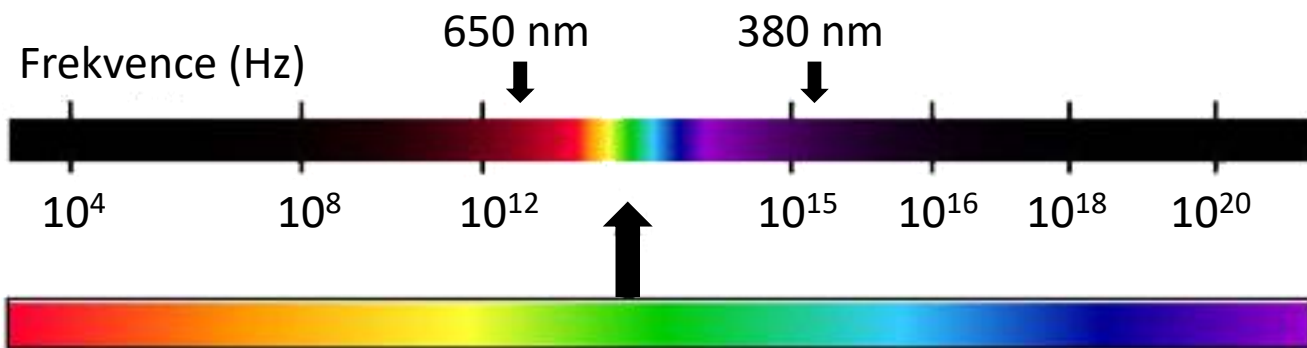
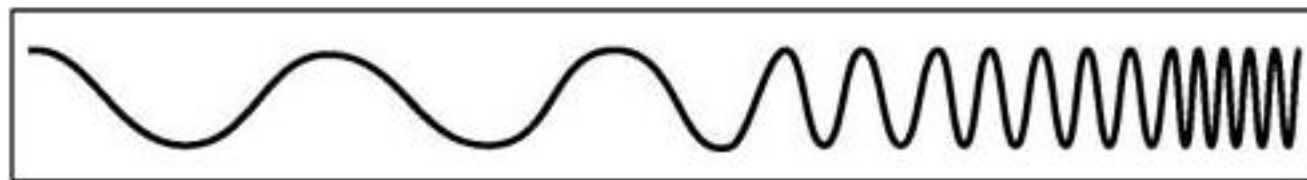
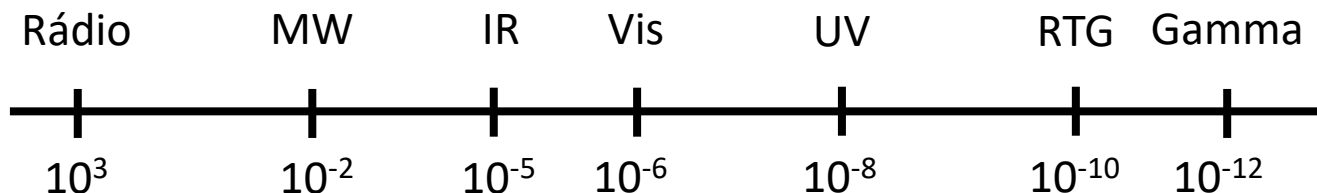
Elektromagnetické spektrum

Vlnová délka (m)

Elektromagnetické spektrum

Vlnová délka (m)

$$\lambda = \frac{c}{f} \quad \lambda = c \cdot T$$

λ ... vlnová délka

c ... rychlost světla

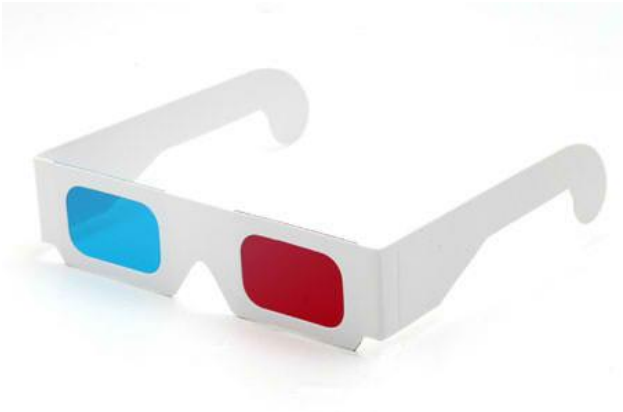
f ... frekvence vlnění

T ... perioda vlnění

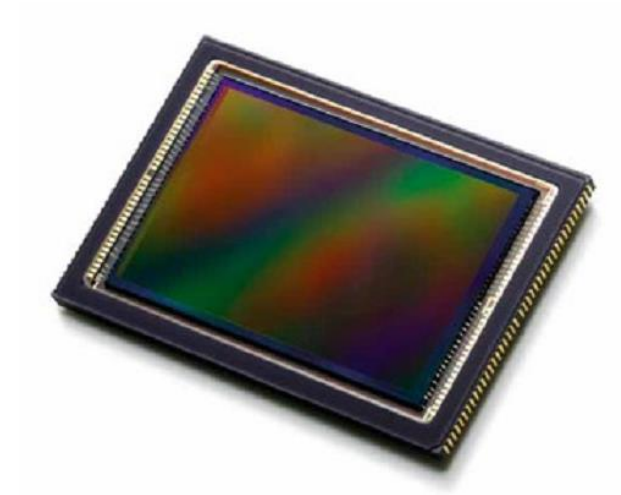
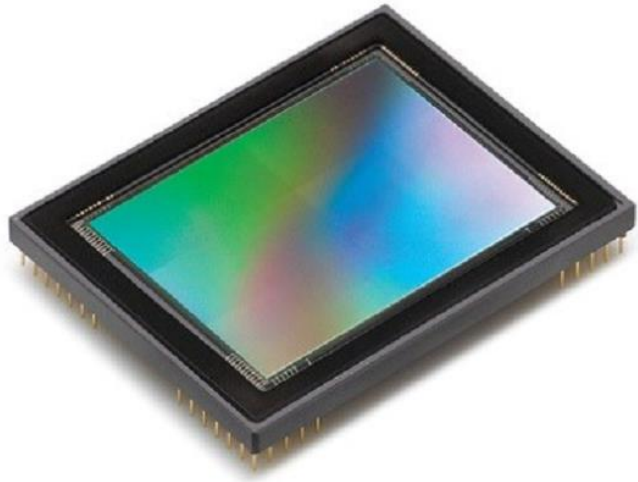
$$c = 300\,000 \text{ km} \cdot \text{s}^{-1}$$

Stereoskopie

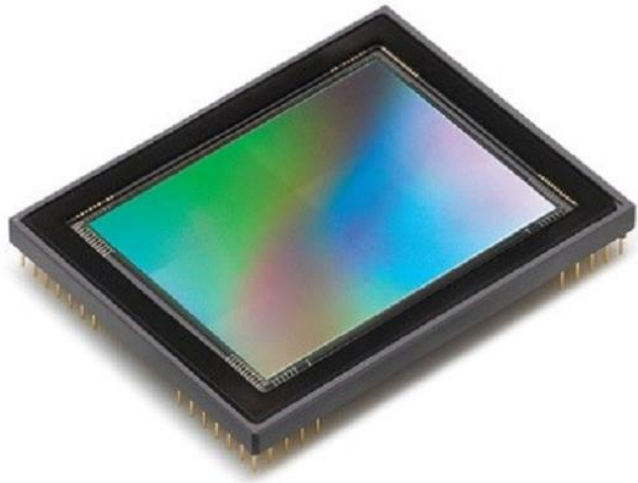
- Způsob zobrazení 3D scény na 1D ploše
→ Poskytnout každému oku jiný obraz

Detektory

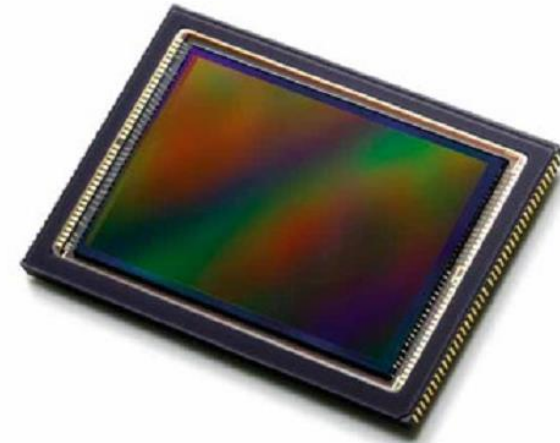
Detektory

CCD

Kvalita obrazu
Dynamika
Nízký šum

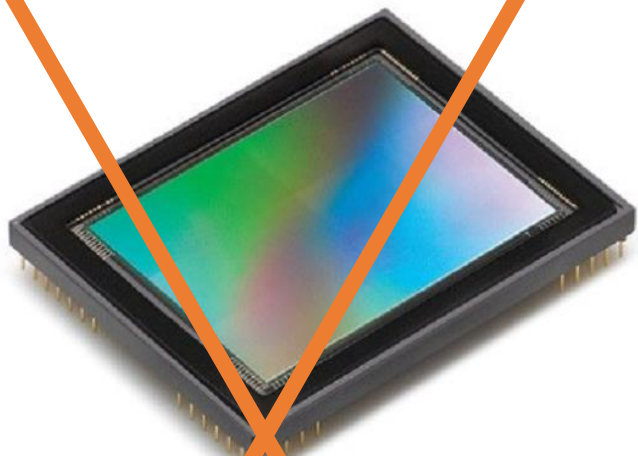
2010

CMOS

Rychlost snímání
Cena

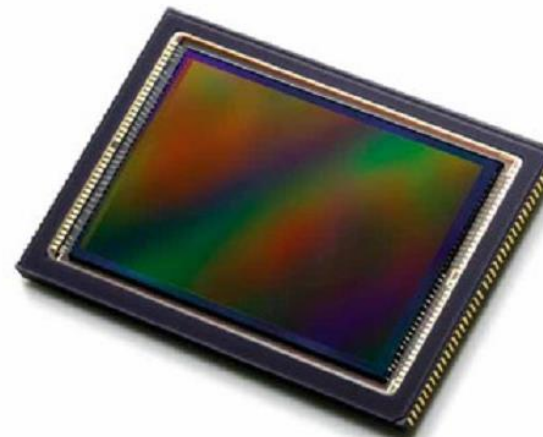
Detektory

CCD

Kvalita obrazu
Dynamika
Nízký šum

2018

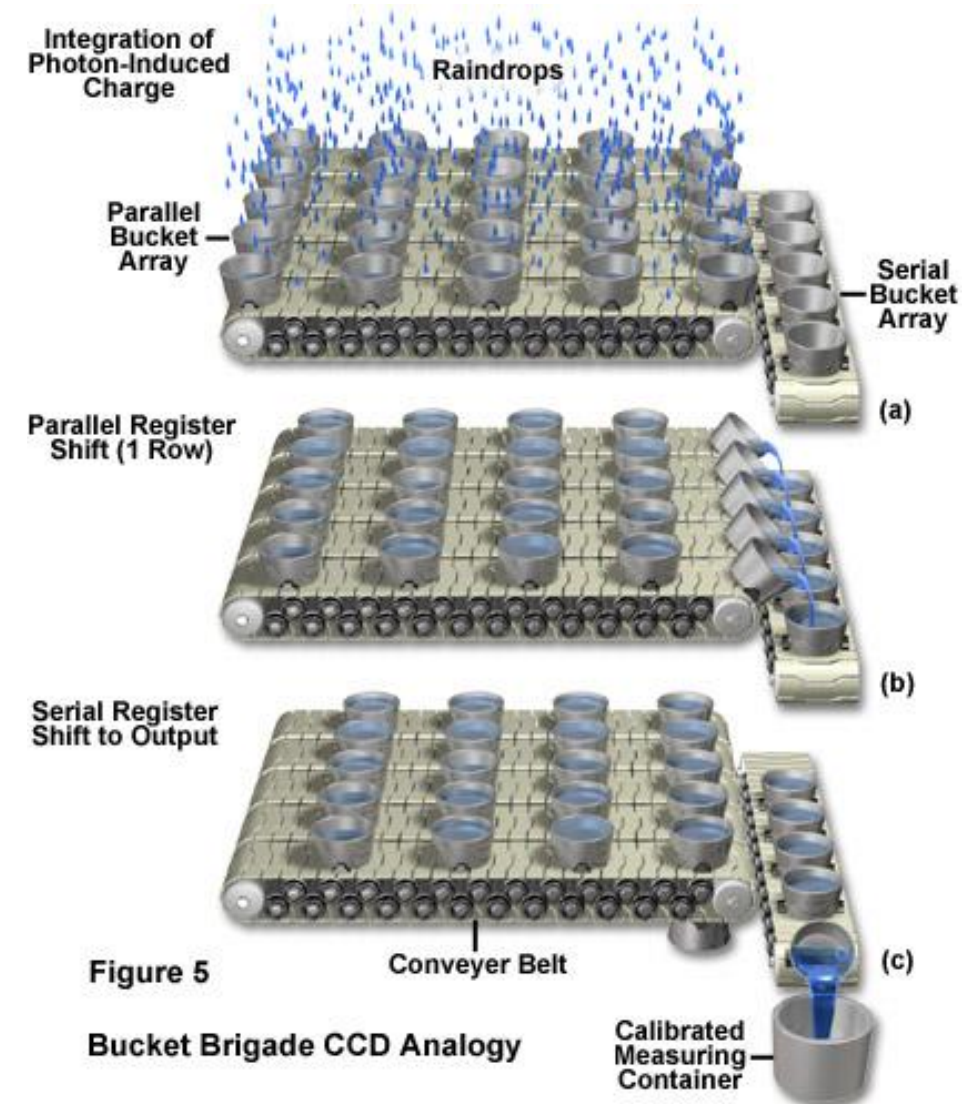
CMOS

Rychlost snímání
Cena
Kvalita obrazu
Dynamika
Nízký šum

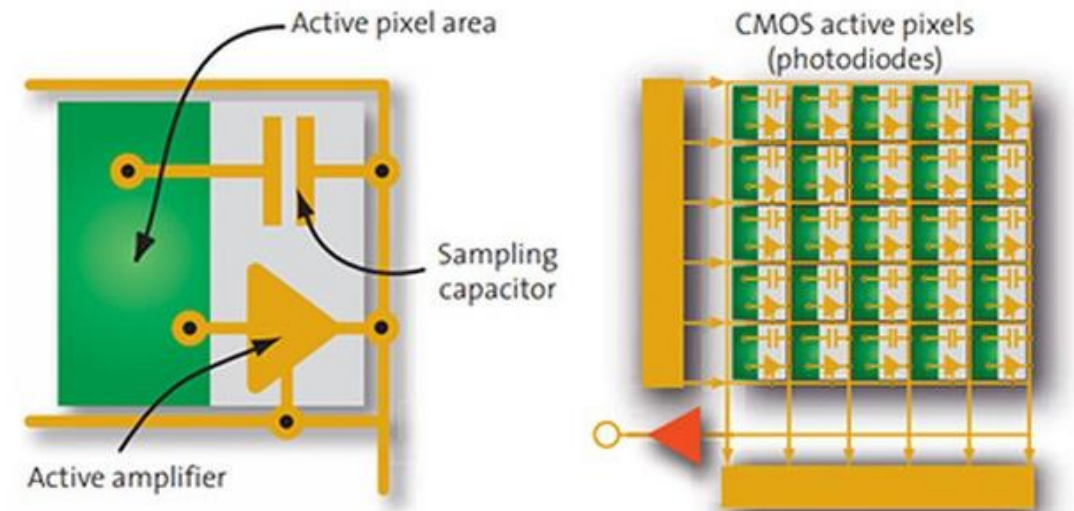
Detektory – CCD

- Snímání analogového signálu
- Převod energie na napětí
- Přenos napětí
- Digitalizace v PC

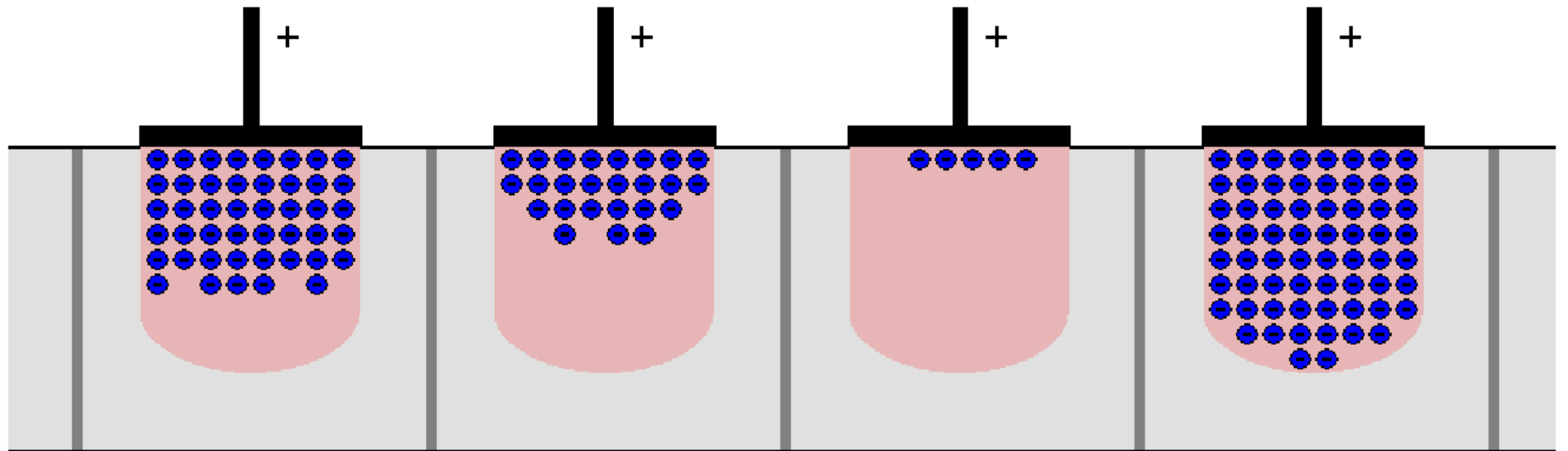
Detektory – CMOS

- Snímání analogového signálu
- Digitalizace na senzoru

Dynamický rozsah – Kapacita buňky

- Fotoelektrický jev
 - Elektrony

Kapacita buňky

Maximální kapacita

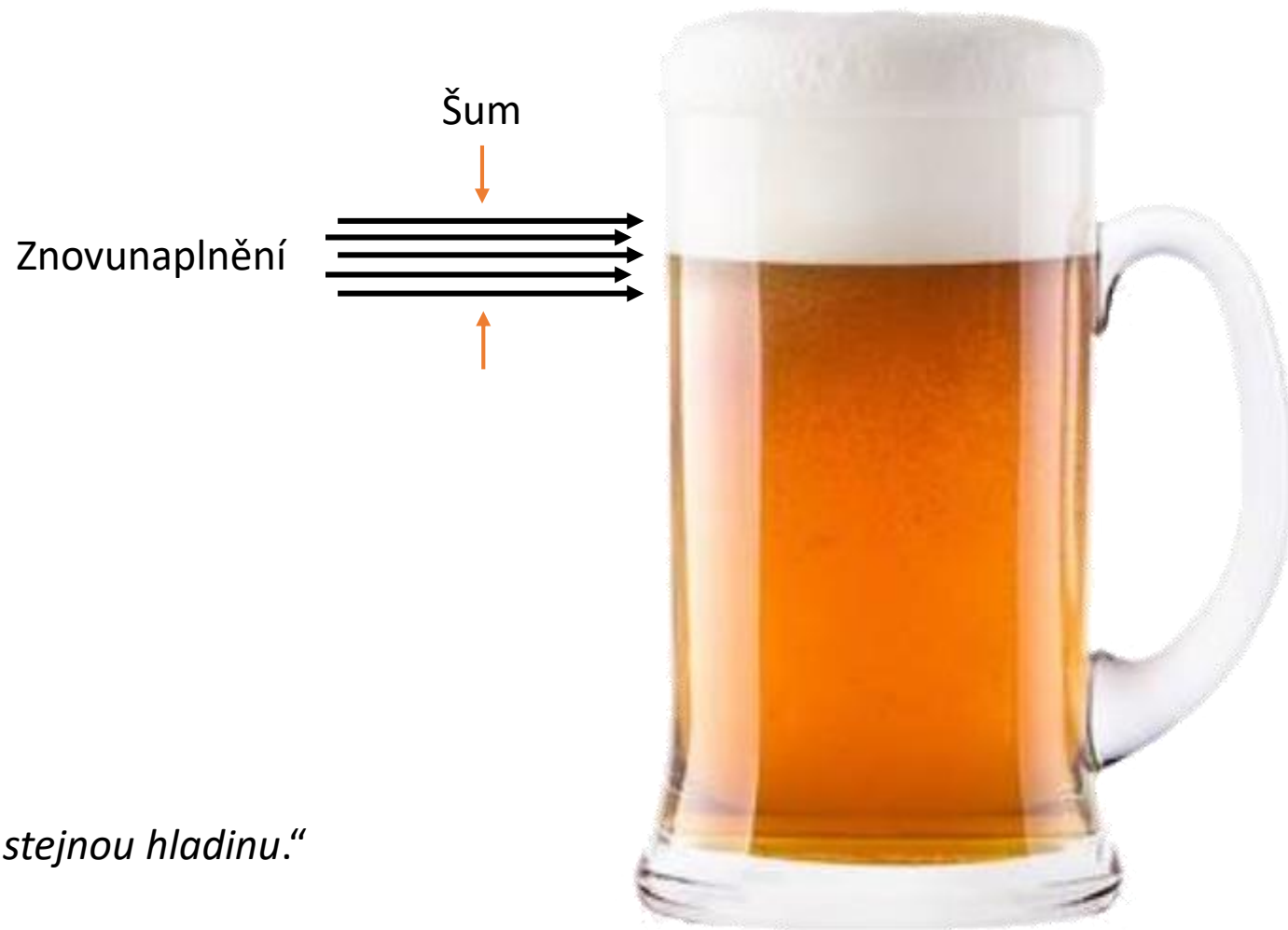
Saturační kapacita

Odstup signálu od šumu (SNR)

$$\text{šum} = \sqrt{\text{počet elektronů}}$$

$$\text{SNR} = \sqrt{\text{saturační kapacita}}$$

„Znovu naplněná sklenice nemá vždy stejnou hladinu.“
(cit. T. Gřeš)

Temný šum

- I když nedopadá na senzor světlo uvolňují se v polovodiči elektrony!
- Určuje detekční limit
- Minimální signál, který jsme schopni změřit

temný šum = **obvykle 8 – 100 elektronů**

„Po vyprázdnění sklenice zůstane na dně pár kapek.“
(cit. T. Gřeš)

Maximální kapacita

Saturační kapacita

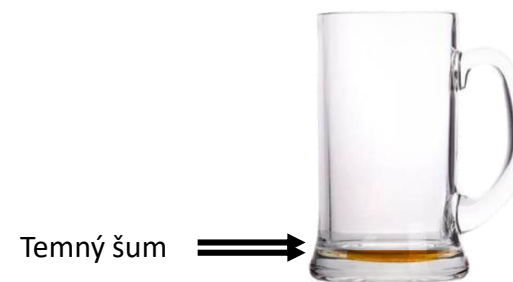
Temný šum

Dynamický rozsah

$$DR = \frac{\text{saturační kapacita}}{\text{temný šum}}$$

$$DR_{db} = 20 \cdot \log \left(\frac{\text{saturační kapacita}}{\text{temný šum}} \right)$$

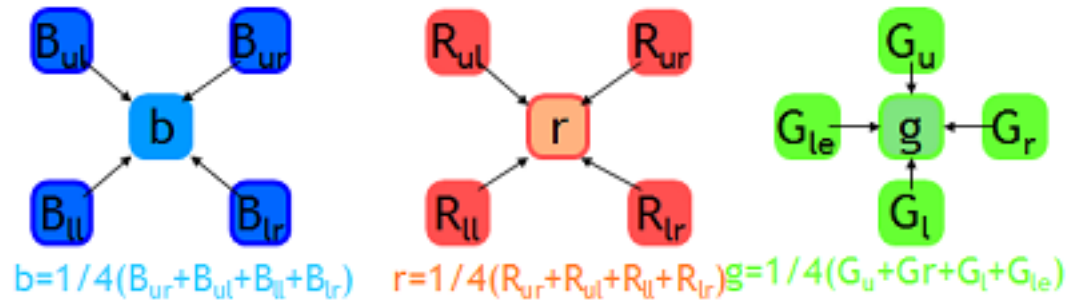
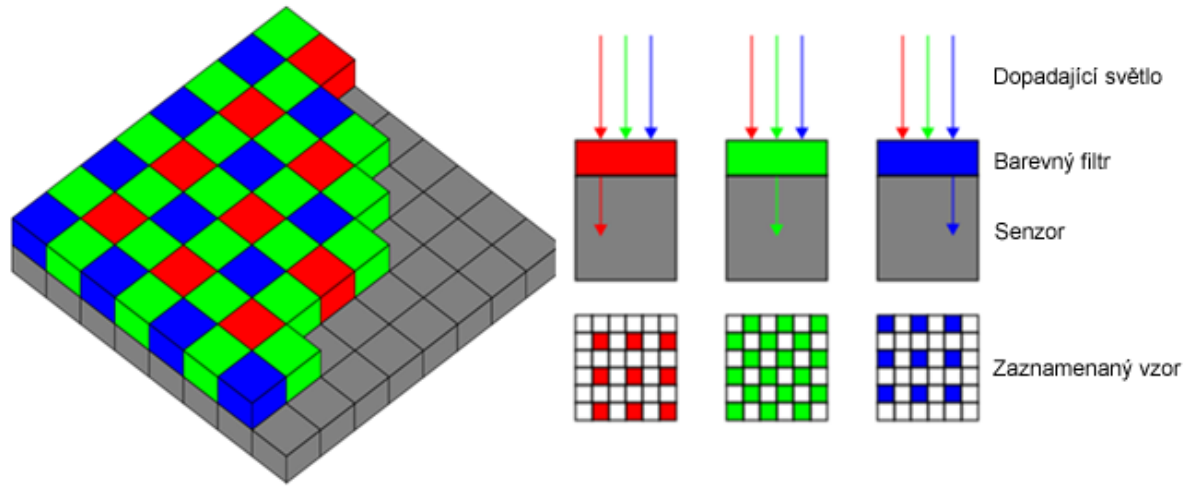

„Dynamický rozsah je poměr mezi plnou a prázdnou sklenicí.“
(cit. T. Gřeš)

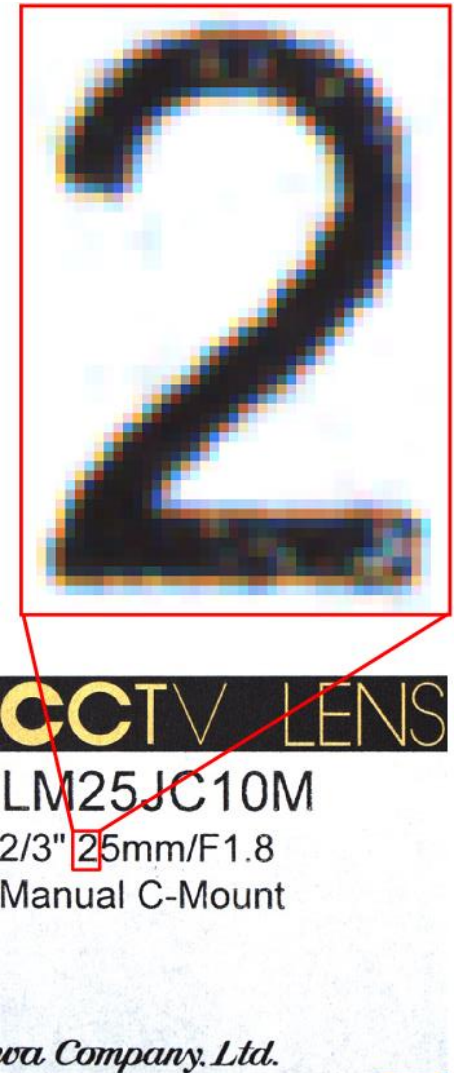
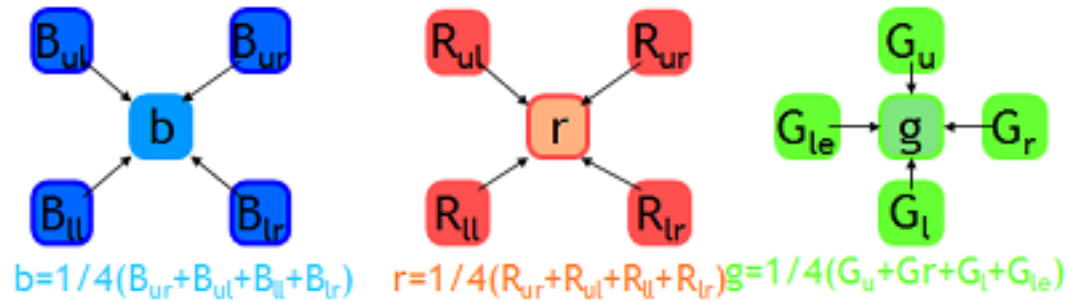
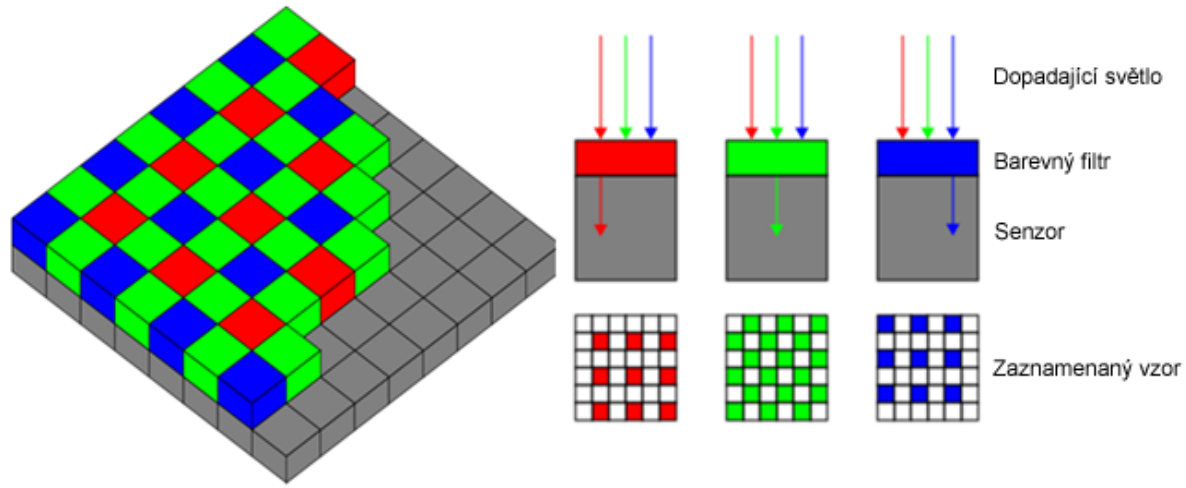
Dynamický rozsah

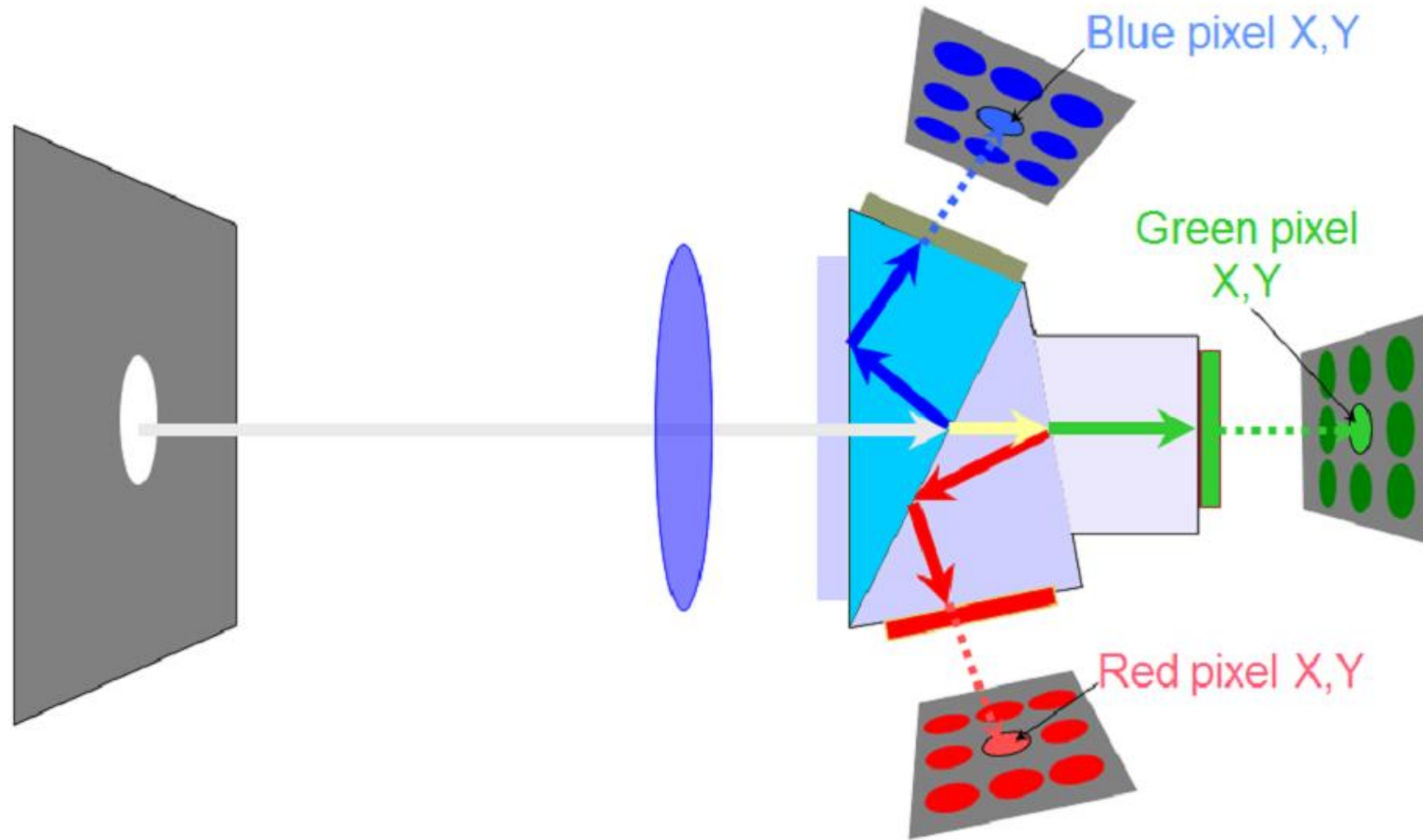
Vícečipové kamery – Bayerova maska

Vícečipové kamery – Bayerova maska

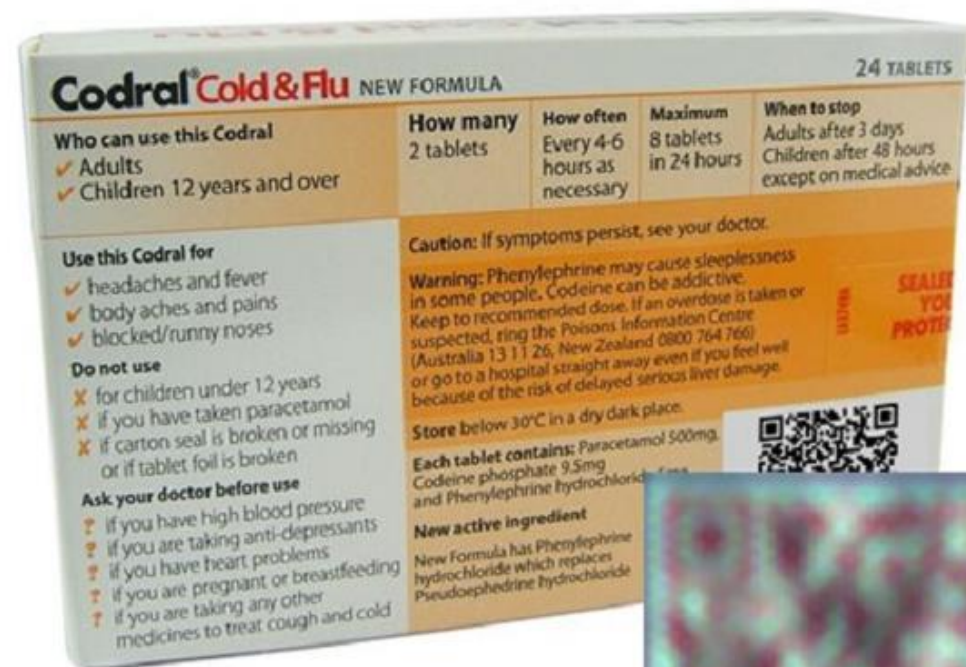
Vícečipové kamery – 3CCD, 3CMOS

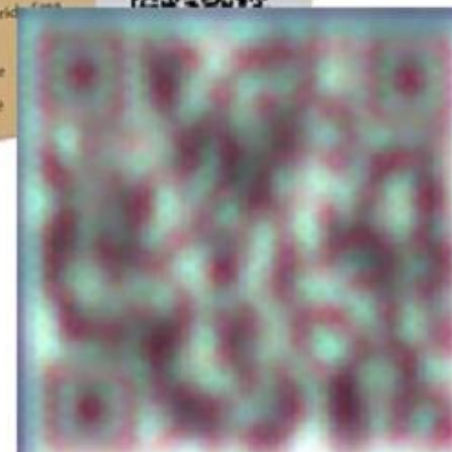
Vícečipové kamery – 3CCD, 3CMOS

3CCD
2 MP

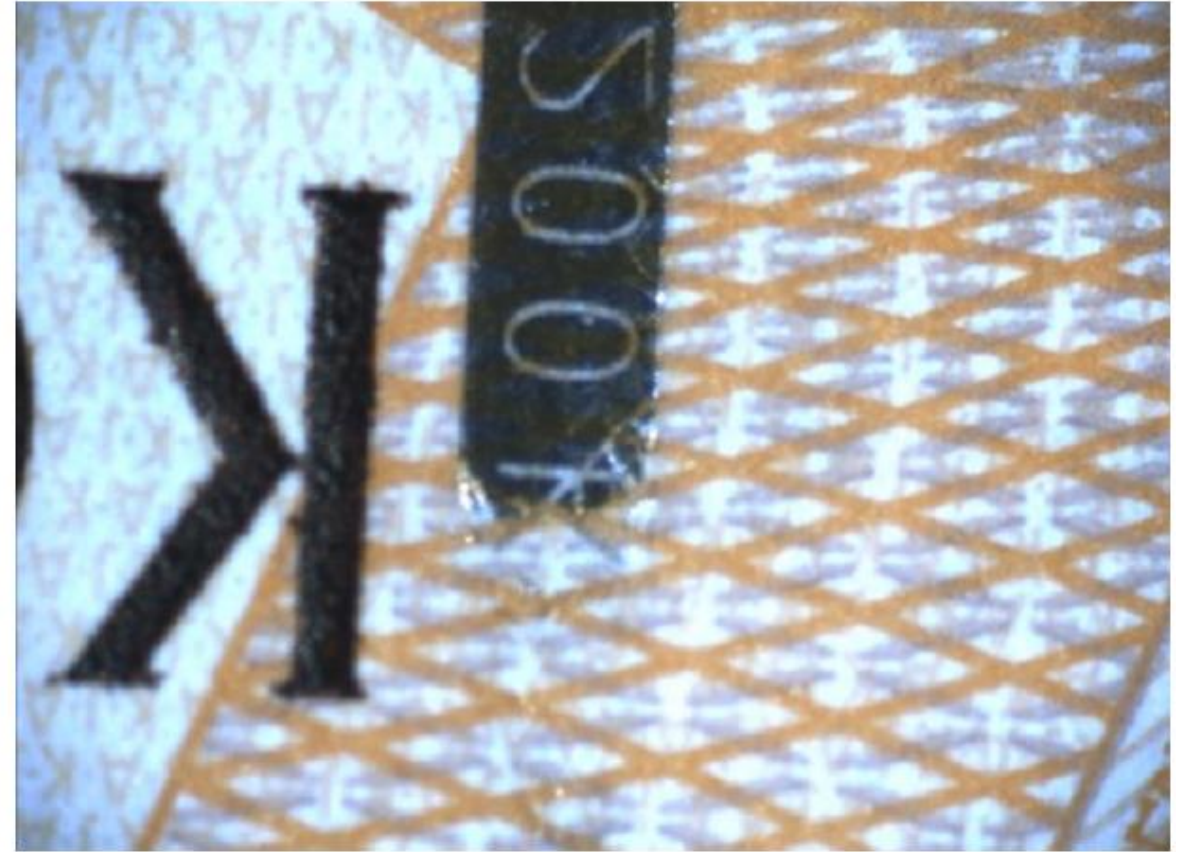
Bayer
2 MP

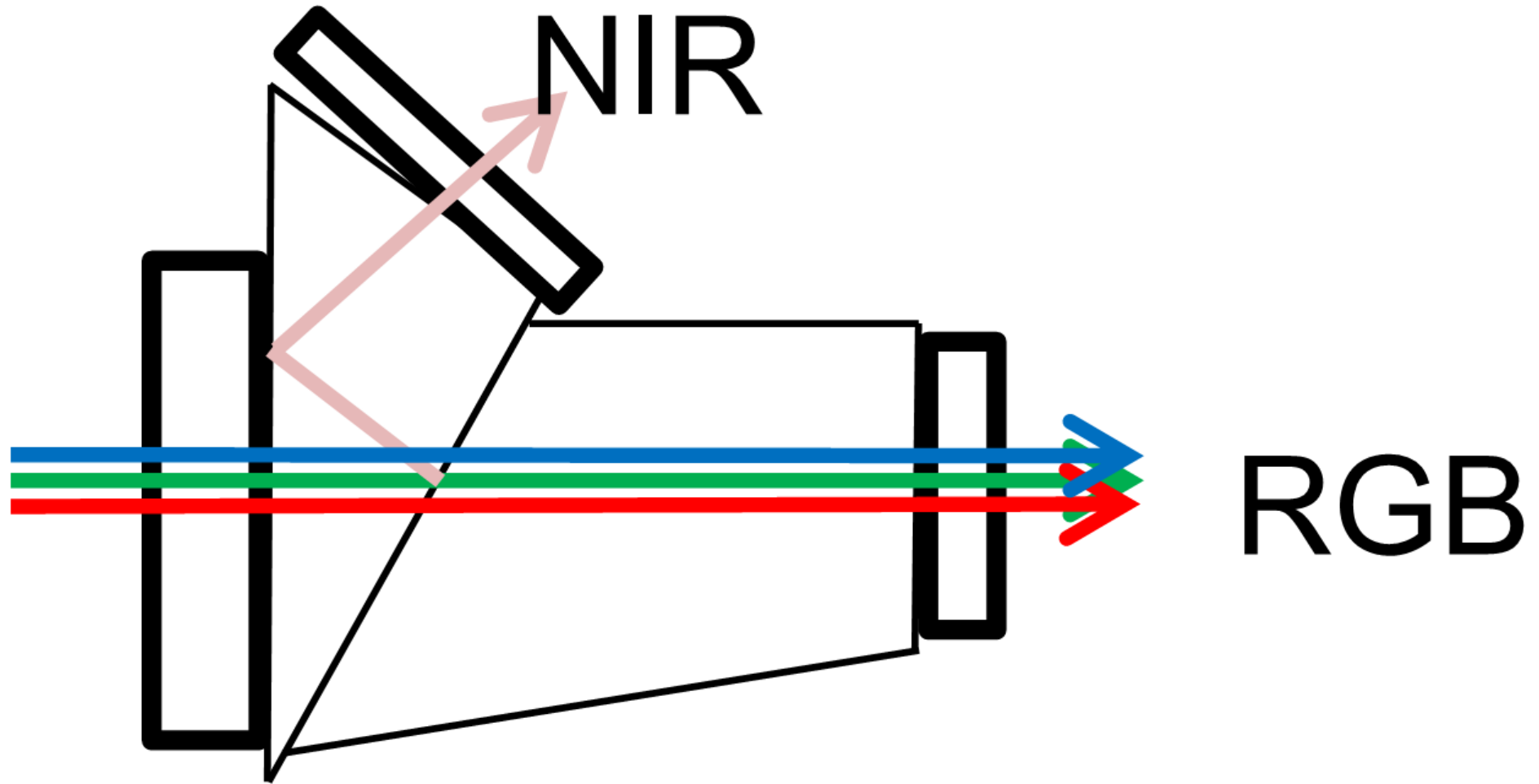
Vícečipové kamery – 3CCD, 3CMOS

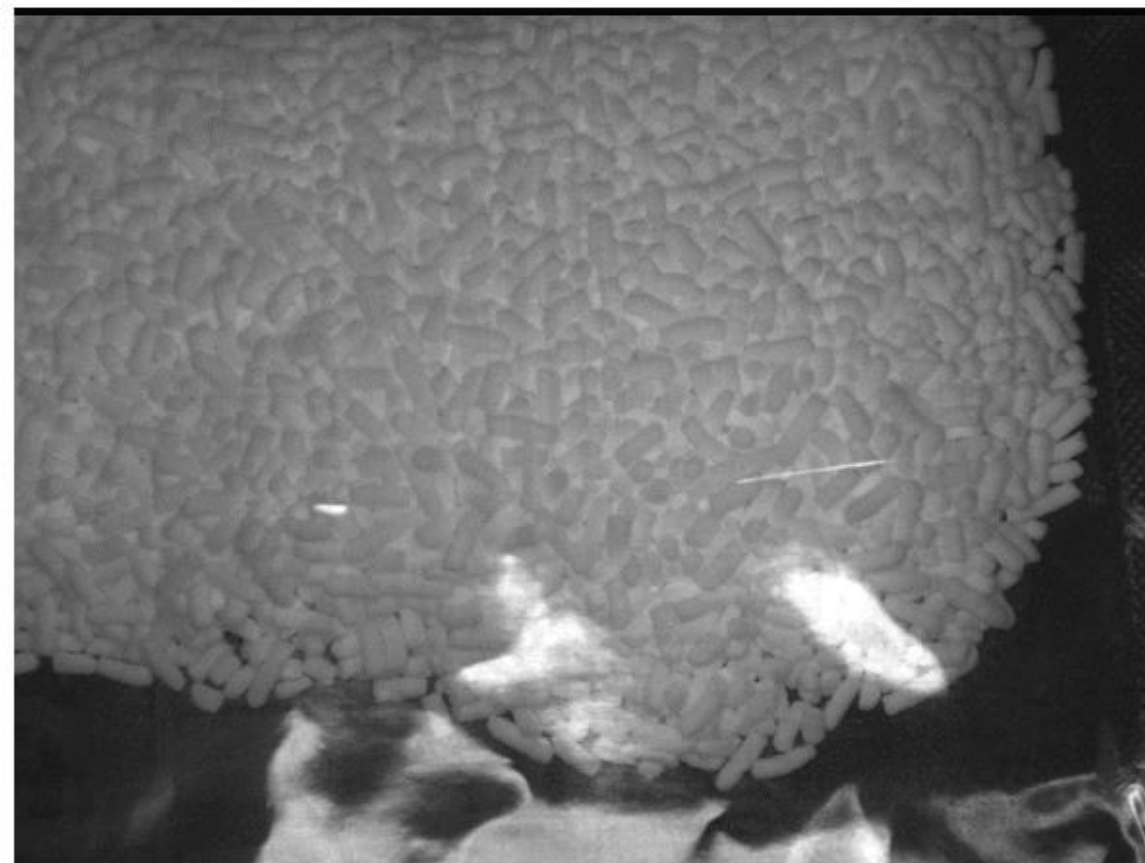
Vícečipové kamery – 3CCD, 3CMOS

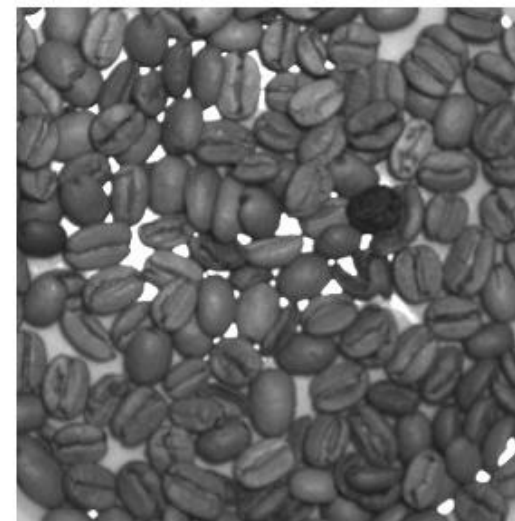
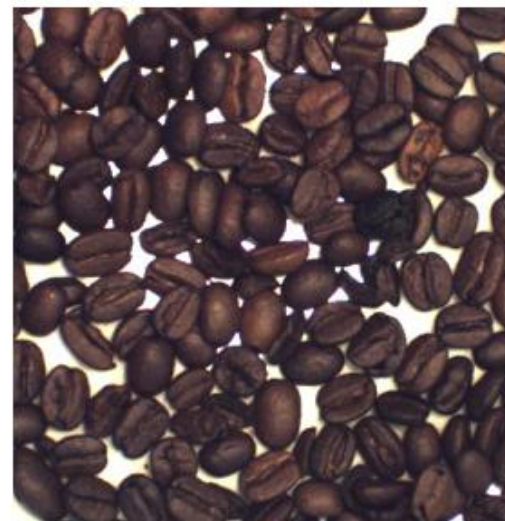
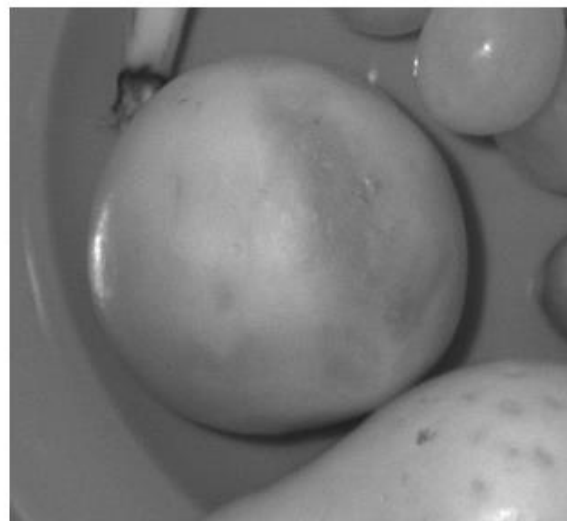
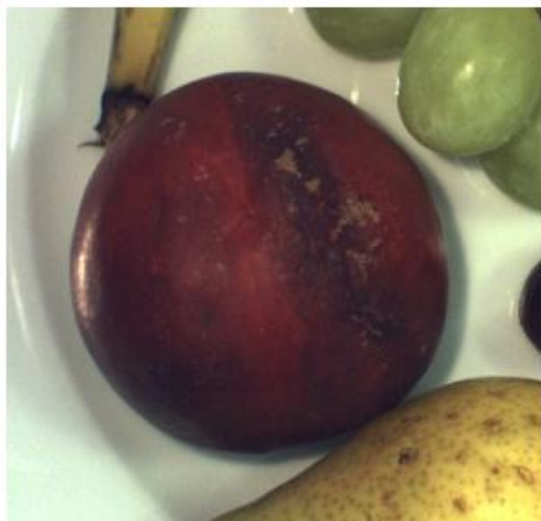
Multispektrální kamery – NIR

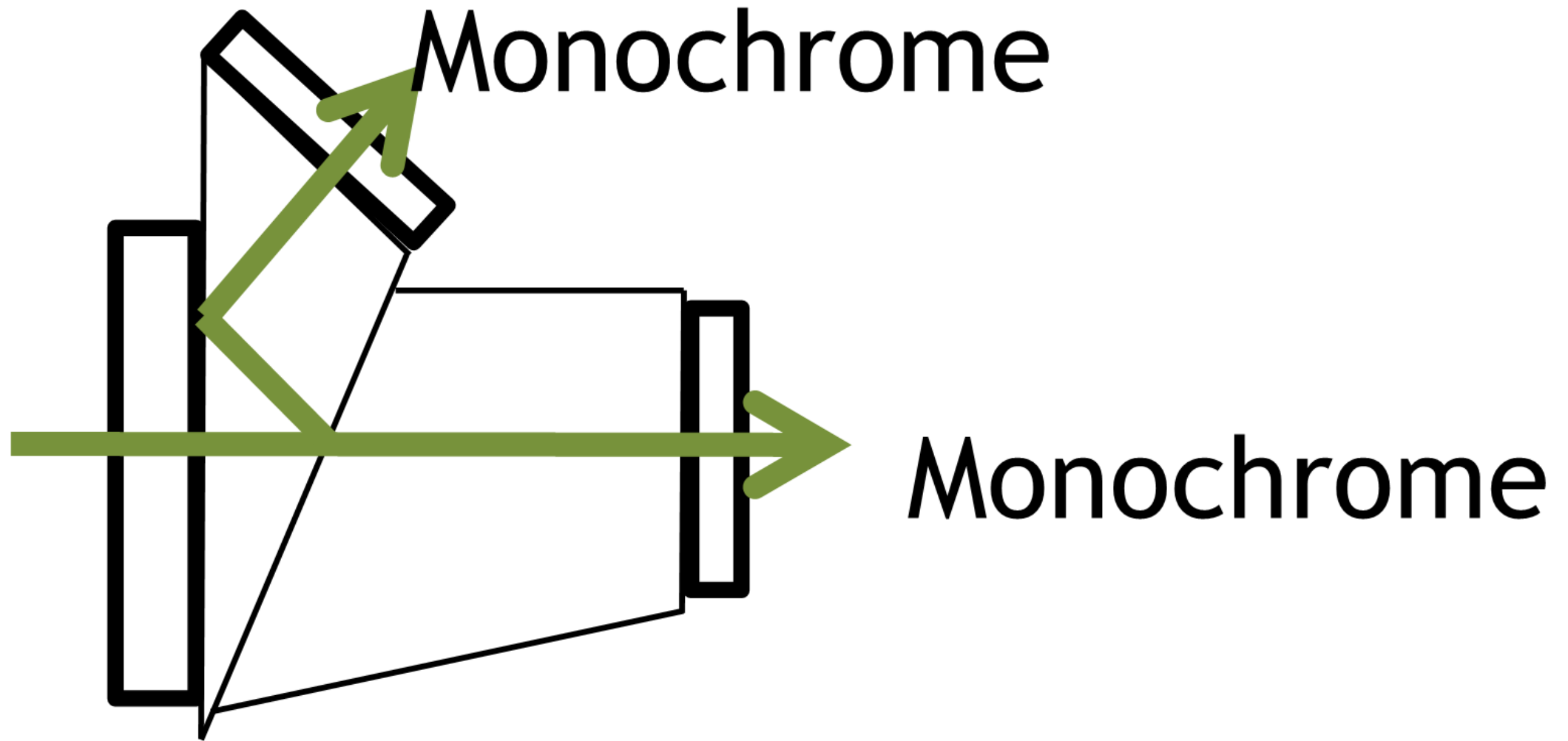
Multispektrální kamery

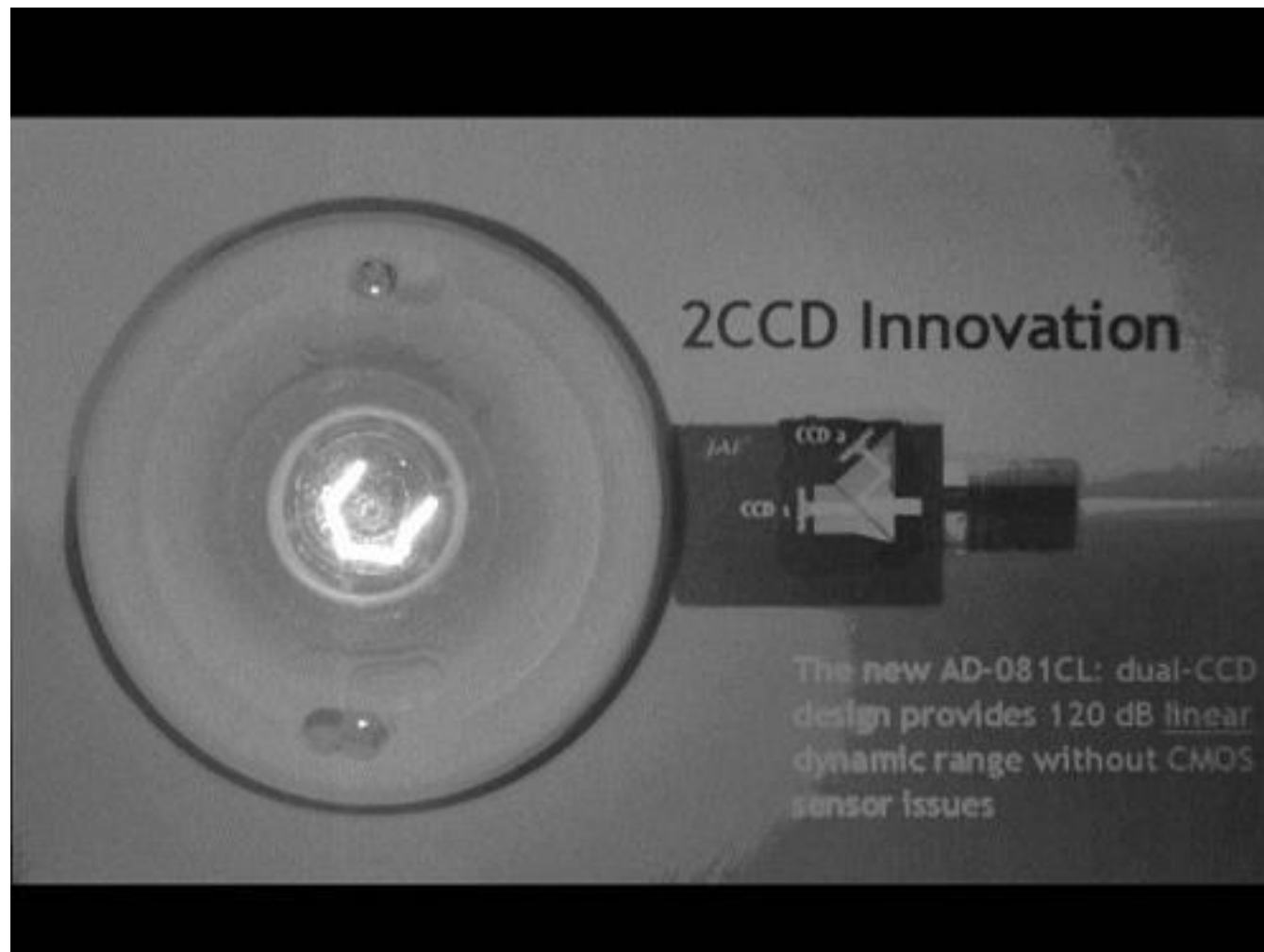
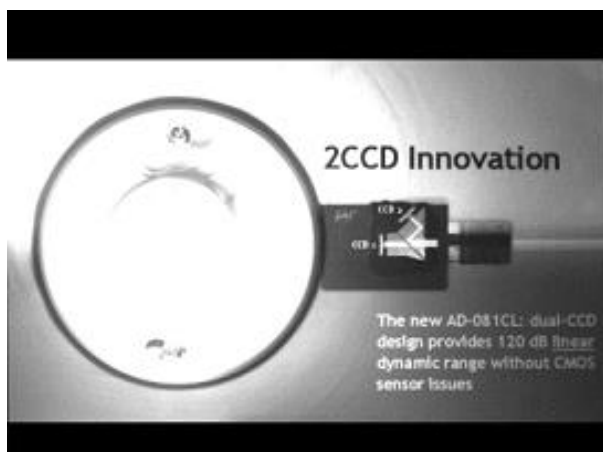
Multispektrální kamery

2CCD HDR

2CCD HDR

2CCD HDR

Intelligentní kamery

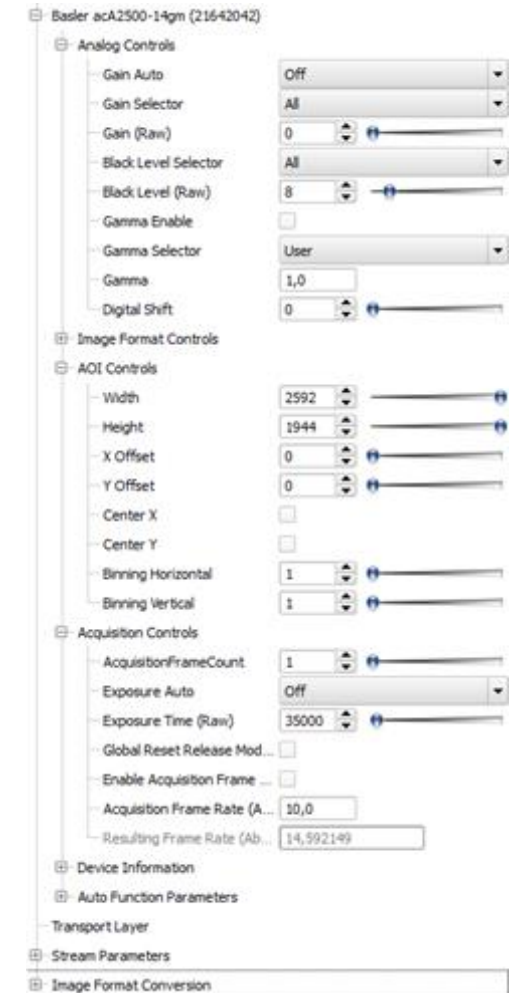
- 360° kamery
 - Bar & QR readery
 - Face recognition
 - License plate readery
-
- Obecně kamery s algoritmy zpracování obrazu
 - Jednoúčelové
 - Zpracování na čipu kamery

<https://www.deviantart.com/pansasunavee/art/Camera-man-162001348>

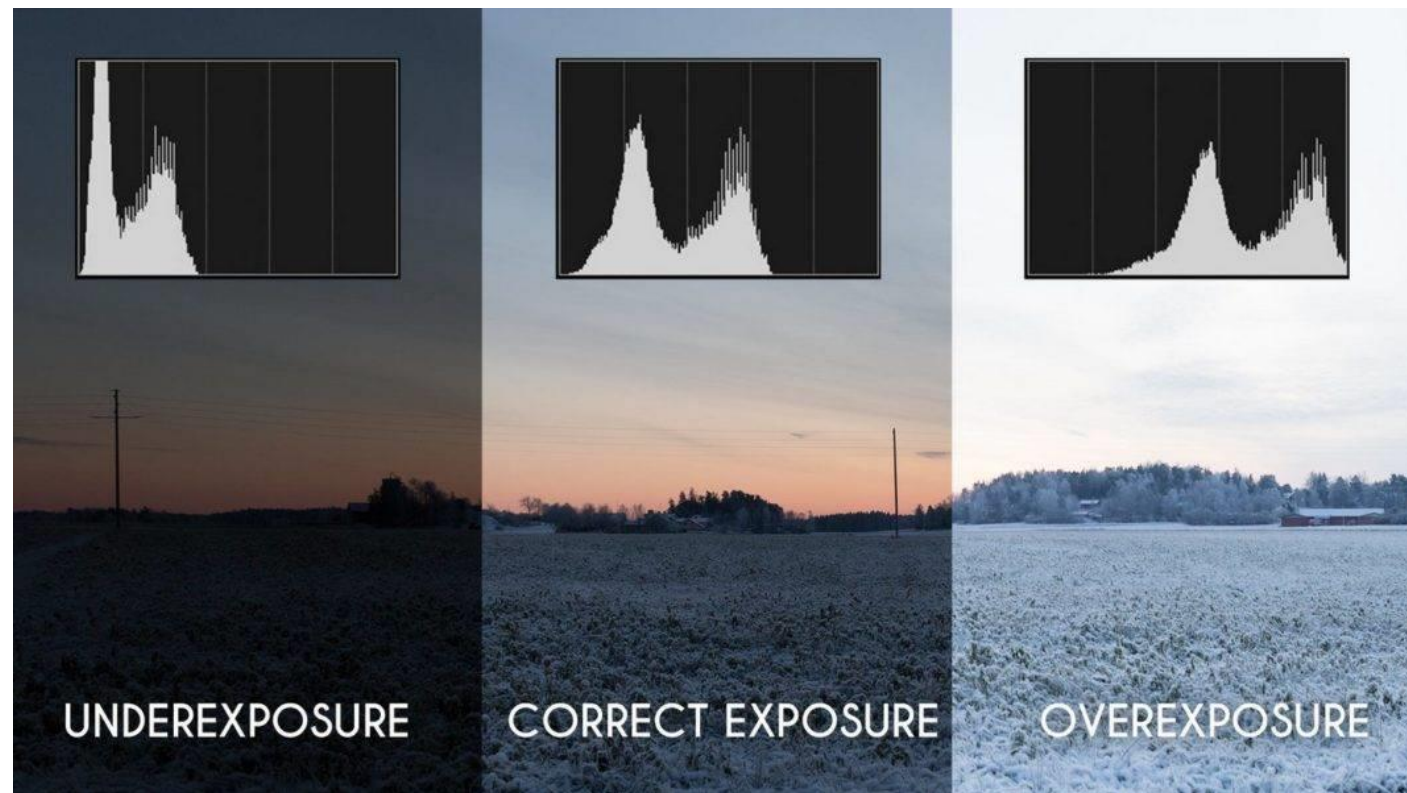
Vlastnosti kamery

- Gain (zesílení)
- Digitální posuv
- Gamma
- Rozlišení + oblast zájmu (ROI)
- Binning
- Datový formát (mono, bayer, yuv422)
- Doba expozice + režim
- Clona
- Závěrka

Základy expozice

- Tři základní parametry, které řídí expozici
- Jak poznat že je snímek „správně“ exponovaný?

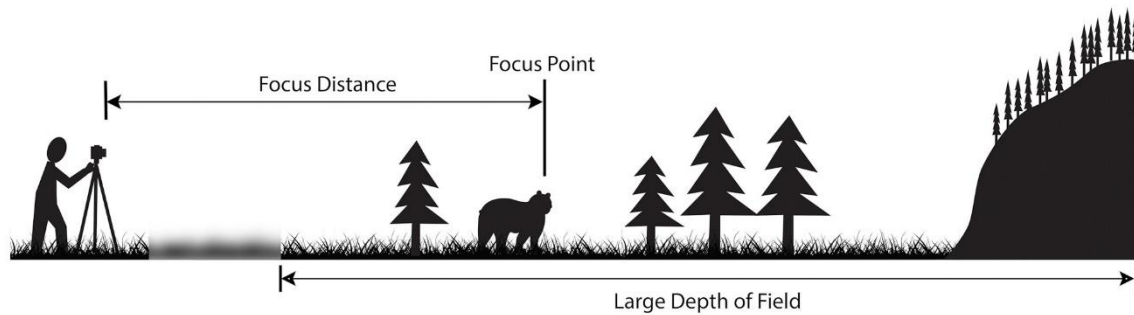
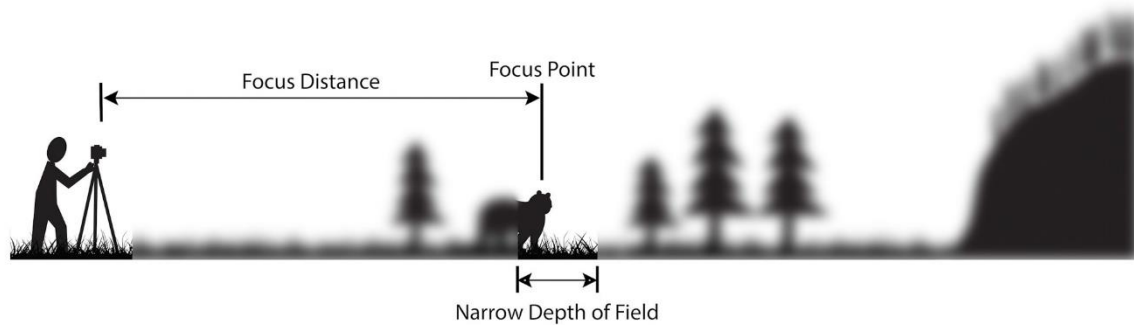

Závěrka (shutter)

- Je mechanická součást kamery, umožňující vstup světla k snímacímu prvku fotoaparátu po přesně stanovenou dobu
- [Animace funkce závěrky](#)

Clona (aperture)

- Mechanická součást objektivu, která reguluje množství světla procházejícího objektivem
- Ovlivňuje hloubku ostrosti

f/2.8

f/16

Citlivost snímače (ISO, gain)

- Známe také jako odezva snímače na světlo
- Hardwarová záležitost – zvýšení napětí na senzoru tak, aby byl více citlivý na dopadající světlo
- Zesílení signálů má přímý vliv na množství šumu v obraze
- Dvojnásobná citlivost ISO snižuje potřebný expoziční čas na polovinu

ISO vs Gain

- Dva technické názvy pojednávající o tom stejném, pouze v jiných jednotkách
- ISO je bezrozměrná jednotka, gain se udává v dB (běžná jednotka zesílení)
- Gain je terminologie známá spíše v oboru videa, ISO je zažitý pojem z fotografie z dob, kdy se využíval světlo citlivý film.
- V dnešní době už se převážně využívá stupnice ISO
- Změna gainu o 6 dB je stejná jako dvojnásobná/poloviční změna ISO
- Referenční hodnota (žádné zesílení) gainu je vždy 0 dB, u ISO ale není pevně stanovena a produkty různých výrobců mohou mít rozdílné native/base ISO – např. ISO 25, 100, 160, apod.

Náš případ

- Kamery od Basleru, které máme na cvičení, využívají parametr Gain
- Aby, to nebylo příliš jednoduché, zadává se GainRaw (ne rovnou Gain)
- Od nějaké určité hodnoty (threshold) již nelze signál analogově zesilovat a použije se softwarové zesvětlení
- Pro každou kameru lze nalézt v dokumentaci

Your camera model: [acA1920-50gc](#)

Specifics

Gain Properties

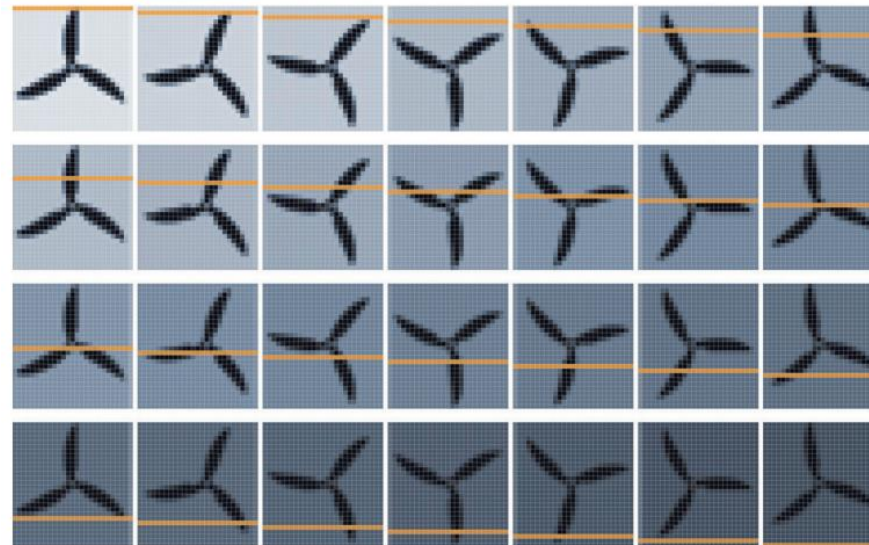
Camera Model	User-Settable Gain Control?	Gain Control Mechanism	Threshold	Gain Must be Entered as ...	Formula to Calculate Gain from Raw Gain Values
acA1920-50gc	No	Above the threshold, analog gain automatically switches to digital gain	240	Raw	$\text{Gain} = 0.1 \times \text{GainRaw}$

Show all camera models

Camera Model	Minimum Gain Setting	Minimum Gain Setting with Vertical Binning Enabled	Maximum Gain Setting (8-bit Pixel Formats)	Maximum Gain Setting (10-bit Pixel Formats)	Maximum Gain Setting (12-bit Pixel Formats)
acA1920-50gc	0	-	360	-	240

Global shutter vs rolling shutter

- <https://www.premiumbeat.com/blog/know-the-basics-of-global-shutter-vs-rolling-shutter/>
- Doporučené čtení na dlouhé zimní večery - [https://www.baslerweb.com/fp-1528105088/media/en/downloads/documents/white_papers/BAS1401_White Paper Rolling Shutter.pdf](https://www.baslerweb.com/fp-1528105088/media/en/downloads/documents/white_papers/BAS1401_White_Paper_Rolling_Shutter.pdf)

Global shutter vs rolling shutter

- Která z uvedených shutter technologií se hodí více do průmyslových aplikací a proč?
- Proč se nevyužívá jen global shutter?

Prevence rolling shutter efektu

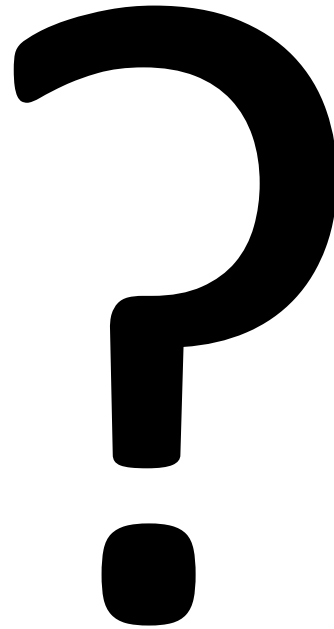
- Zábleskové světlo
- Delší expoziční čas
- Zvýšení snímkovací frekvence

Pohybová neostrost

- Způsobena moc dlouhým expozičním časem
- Neplést s rolling shutter efektem

Zvýšení citlivosti kamery

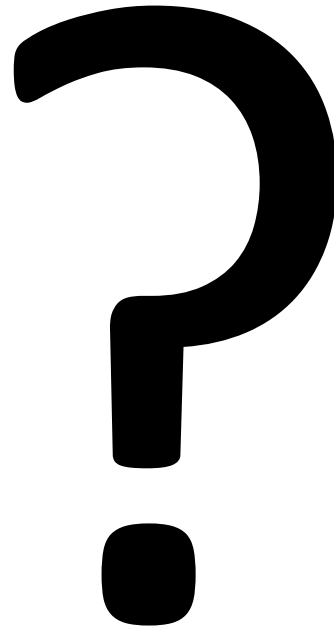
Zvýšení citlivosti kamery

- Gain
 - Analogové zesílení signálu z čipu
 - Zvýší se i šum
- Expoziční čas
 - Sníží se snímková frekvence
- Digitální posuv výstupu A/D převodníku
 - Zvýší se šum
- Binning
 - Sníží se rozlišení

© Lightroom Fanatic
www.lightroomfanatic.com

Zvýšení snímkové frekvence

Zvýšení snímkové frekvence

- Omezení oblasti zájmu
 - Zmenší se zorné pole
- Binning
 - Sníží se rozlišení
 - Nefunguje u všech kamer
- Pozor na expoziční čas
- Pozor na zvolenou bitovou hloubku

